

дозволяючи їй моделювати поведінку та прогнозувати поведінку інших суб'єктів; б) визначають систему конкретних юридичних можливостей особи у сфері інформаційної діяльності, а звідси – і систему обов'язків інших суб'єктів, що кореспондують цим можливостям; в) слугують юридичним інструментом набуття особою інформаційних благ; г) складають основу системи юридичних засобів забезпечення діяльності особи в інформаційній сфері.

Запропоновані ціннісні характеристики інформаційних прав і свобод особи в Україні не претендують на абсолютну вичерпність і завершеність. Однак у зв'язку з відсутністю комплексних наукових розробок соціальної та особистісної цінності інформаційних прав і свобод людини та громадянина окреслені вище сфери суспільних відносин у загальному вигляді відображають можливі напрями осмислення вказаних проблем і можуть бути підґрунтям для їх подальшого поглибленого дослідження.

Література

1. Бородін І. Л. Адміністративно-правові способи захисту прав та свобод людини і громадянина / І. Л. Бородін // Історико-теоретичні засади державотворення і правотворення в Україні: збірник наукових праць. – Київ, 2014. – 146 с.

2. Мацькевич М. М. Конституційно-правові засади забезпечення культурних прав і свобод людини та громадянина в Україні: [монографія] / М. М. Мацькевич. – Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. – 464 с.

УДК 355.01 (043.2)

Лисак Я. А., ад'юнкт,
Військовий інститут,
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка, м. Київ
Науковий керівник: Бородін І. Л., д.ю.н., професор

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ВИКОНАННІ НИМИ СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ В МИРОТВОРЧИХ ОПЕРАЦІЯХ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Традиційно для організації дій у зоні конфлікту потрібна згода всіх учасників, які беруть участь у його залагодженні. Хоч збройні сили, як і раніше, є хребтом більшості операцій з підтримки миру, їх різноманітна діяльність у цих операціях нині включає адміністраторів і економістів, співробітників поліції та юридичних експертів, саперів і спостерігачів за

проведенням виборів, спостерігачів у сфері прав людини і фахівців з цивільних питань і питань управління, гуманітарних співробітників і експертів з питань комунікації та громадської інформації [2, с. 82].

Основними цілями миротворчих операцій є: виявлення конфліктних ситуацій на ранніх стадіях їх розвитку; використання коштів дипломатії для ліквідації джерел небезпеки до того, як відбудеться спалах насильства; безпосередньо в ході конфлікту здійснення зусиль з підтримання миру після укладення перемир'я або по виконанні умов угод силами військових контингентів; в рамках зусиль з підтримання миру – сприяння збереженню статус-кво там, де бойові дії зупинено; відновлення інститутів та інфраструктур в країнах, що постраждали в результаті військових конфліктів; встановлення мирних взаємовигідних відносин між учасниками війни націями і народами.

Цілями безпосередньої участі військ у миротворчій операції є: примус до припинення насильницьких дій; захист території і (або) населення від агресії; ізоляція території або групи людей; спостереження (моніторинг) за розвитком ситуації; сприяння в забезпеченні основних потреб сторін. Сучасні збройні конфлікти частіше мають внутрішньодержавний характер, і представникам миротворчих сил ООН доводиться мати справу не з воюючими країнами, а з різними національними, етнічними, політичними та громадсько-економічними угрупованнями в межах однієї держави або регіону.

Збройні конфлікти мають кілька стадій. На початковій стадії стихійно виникають мітинги і демонстрації, в ході яких протидіючі сторони вирішують виниклі розбіжності в зіткненнях, без застосування зброї. Завдання миротворчих сил полягають у наступному: забезпечення правового режиму надзвичайного стану; посилення охорони важливих об'єктів, складів зброї і боєприпасів, підприємств, що виробляють озброєння; встановлення закритих зон, забезпечення комендантської години, проведення патрулювання; здійснення спільно з органами внутрішніх справ охорони та оборони будівель радіо – і телецентрів, АТС, держустанов, підприємств ядерної та хімічної промисловості, аеродромів, об'єктів комунального господарства, проведення заходів адміністративно-режимного характеру; роз'єднання учасників конфлікту без застосування вогнепальної зброї.

На другій стадії, коли відбувається відкрите збройне зіткнення, миротворчими силами виконуються наступні завдання: блокування району бойових дій та створення умов для виконання санкцій, прийнятих міжнародною спільнотою; забезпечення припинення вогню і «відведення» ворогуючих сторін на безпечну відстань; забезпечення спільно з прикордонними військами недоторканності кордонів дружньої країни, забезпечення своєчасної доставки гуманітарної допомоги в призначені

райони; звільнення від бойовиків певних ділянок автомобільних доріг і залізниць, забезпечення безперервного руху поїздів, автотранспорту; евакуація біженців.

На третій, завершальній, стадії, коли відбуваються масові громадянські заворушення, що переростають у відкрите насильницьке протистояння, в ході якого застосовується не тільки легке стрілецьке, але і важке озброєння, авіація, флот, завдання миротворців – забезпечити припинення вогню і недопущення відновлення бойових дій.

В Україні правові основи участі миротворчого контингенту в тій чи іншій операції визначається задовго до початку безпосереднього виконання службових обов'язків військовослужбовцями за кордоном. Пропозиція щодо направлення підрозділів Збройних Сил України до іншої держави вноситься до Ради національної безпеки і оборони України Міністерством закордонних справ України разом із Міністерством оборони України за погодженням з іншими зацікавленими центральними органами виконавчої влади. Пропозиція має включати наявні на момент її внесення дані про райони дій, завдання, загальну чисельність зазначених підрозділів, тип і склад їх озброєння, військової техніки, підпорядкованість, строки перебування та порядок їх можливого продовження, порядок заміни та умови виведення підрозділів, про гарантії та компенсації особам військового і цивільного персоналу, а також інформацію про порядок і умови відшкодування витрат, пов'язаних з виконанням підрозділами Збройних Сил України покладених на них завдань у зв'язку з направленням до іншої держави і перебуванням на території цієї держави [3, с. 88-89].

Діяльність, яку здійснюють контингенти України у складі ... місій міжнародних організацій, можна поділити на наступні види: 1) охоронні функції, які включають охорону конвоїв з гуманітарною допомогою, охорону безпечної роботи ООН, охорону шкіл, церков та лікарень. В основному, ці функції реалізовувались у колишній Югославії; 2) спостережні функції, які передбачають спостереження: за виконанням домовленостей між конфліктуючими сторонами (це мало місце у Косово, ПАР та Мозамбіку); за бійцями опозиційних рухів, їх роззброєнням та демобілізацією (як це було у Таджикистані); за діючими збройними формуваннями (місія у Хорватії); 3) контрольні функції: за територіями, які можуть підірвати стабільність і довіру у районі конфлікту (такі дії здійснювались у Македонії); за проведенням виборів (які відбувались, зокрема, у Косово); за виконанням угоди про припинення вогню (у Гватемалі); патрулювання, служба на блокпостах та спостережних постах (такі дії здійснювались у Косово); 4) відновлення інфраструктури: відбудова доріг, відновлення руху транспорту; відбудова електромереж, ліній зв'язку;

відновлення лікарень, шкіл, церков. Ці функції українські контингенти здійснювали, в основному, в колишній Югославії; 5) розмінування місцевості, зокрема у Лівані, Конго. Тут слід наголосити, що це є однією з основних функцій, яку виконують українські миротворці у зонах конфлікту; 6) налагодження контактів з: органами влади; організаціями: акредитованими міжнародними та неурядовими. Це робилось у колишній Югославії, зокрема, для сприяння виконанню місією своїх обов'язків; 7) здійснення дій, які сприяють: створенню демократичних установ; дотриманню прав людини; створенню широкої політичної бази; наданню гуманітарної допомоги; створенню умов для підготовки переговорного процесу. Такі дії виконувались у Грузії, Демократичній Республіці Конго, Афганістані; 8) авіатранспортні послуги, які надаються місіями ООН для виконання завдань, зокрема в Африці. Українські літаки працюють в інтересах місій ООН у Конго, Сьєрра-Леоне, Косово [1, с. 77-78].

Література

1. Панасюк В. Миротворча діяльність України в контексті зміцнення регіональної безпеки / Василь Панасюк // Вісник Львівського університету. Міжнародні відносини. – 2008. – Вип. 25. – С. 76-80.

2. Репін І. В. Миротворчий інститут ООН: Віхи створення та розвитку/ І. В. Репін // Військово-науковий вісник Академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – 2012. – Випуск 18 – С. 77-84.

3. Стукаліна Н. Т. Становлення та розвиток правових основ миротворчої діяльності України / Н. Т. Стукаліна // Військово-науковий вісник Академії Сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного – 2012. – Вип.12 – С.85-96.

УДК 34.096(043.2)

Макєєва О. М., старший викладач,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ

ПРАВОВА ЖУРНАЛІСТИКА ЯК НАПРЯМ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ

З проголошенням незалежності України почалося переосмислення всієї правової системи, визначення нових напрямів побудови законодавства відповідно до міжнародних стандартів, з урахуванням найкращих здобутків світової юридичної науки і практики. В процесі демократичного розвитку українського суспільства суттєво зростає необхідність якісного і об'єктивного висвітлення проблем правового життя суспільства засобами масової інформації (далі – ЗМІ). Все частіше журналісти інформують про